

- num. 49. pag. 233.
 Mos quoque olim fuit aliquos dies esse Polyurgicos; dux enim Missæ celebrabatur ab uno Sacerdote Kalendis Januarii, in vigilia Ascensionis, tres ab Episcopo celebrabantur in die Cænx Domini, tres quoque in Natali Domini, in Paschate, & Natalitius aliquorum Sanctorum bina, vel multiplex celebrabatur. Et aliquando passim li u't Sacerdoti una eademque die celebrare, quoties ei iterare libebat; satis etiam solemne fuit in utraque Ecclesia unum & idem Sacrificium à pluribus Presbyteris simul celebrari: qui mos hæcenus retinetur à Græcis; à Latinis vero solum in ordinatione Presbyterorum. *ibid. num. 50.* pag. 233. & 234.
 Missæ Sacrificium olim, & nunc vario sermone celebratur; in Ecclesia vero Latina sermo latinus est præscriptus, & jure merito. *ibid. num. 51.* pag. 235.
 Apostoli in Missæ celebratione vestibus communis formæ utebantur, numero tamen, & nitore à vulgaribus distinctis. *ibid. num. 52.* pag. 235.
 Amictus, Alba, Manipulum, Stola, Casula, seu Planeta, memorantur in antiquis Monumentis: deque illorum usu? Vide *propria singulorum nomina.*
 Latio manuum ante Missam, ac Psalmi recitandi à Sacerdote antequam vestes sacras indueret, & dum induerat, Rituali lege præscriptum à tempore antiquissimo. pag. 238. & 239.
ibid. num. 58. & 59.
 Missæ preambula, ut signum Crucis, Gloria Patri, &c. Confessio, ex Apostolica traditione descendere valde probabile est. Psalmus vero: *Judica me Deus*, &c. apud aliquos in usu à Sæculo VII. apud alios nullatenus. *ibid. n. 60.* pag. 239.
 Precatio *Kyrie eleison* extat in Liturgia S. Jacobi, & in usu apud Græcos à primis Sæculis: apud Latinos autem erat in usu Sæculo VI. sed numerus repetitionum non erat præfinitus, sed ad libitum Sacerdotis; omittebatur autem, si ante Missam Litanie dicebantur. *ibid. num. 61.* pag. 240.
 Hymnus *Gloria in excelsis*, &c. Græcis Doxologia, à Græcis accepit Latina Ecclesia, sed eo utebatur tantum in Missa Natalis Domini, in prima autem illius diei Missa Græce cantabatur. Postea recitari cepit diebus Dominicis, & festis solemnibus, sed solum ab Episcopis celebrantibus, à Presbyteris autem in die Paschatis tantum. Post Sæculum X. concessam Presbyteris illum recitare in Missis per annum. *ibid. num. 62.* pag. 240.
 Presbyter Populum salutatur dicens: *Dominus vobiscum.* Episcopus dicens: *Pax vobis.* Quæ etiam Presbyteri Græci utuntur, & olim etiam utebantur Presbyteri Latine Ecclesie. *ibid.* pag. 240.
 Collectæ nomen olim varium habuit significatum, sed Collecta sumpta pro brevi oratione, quæ post salutatum Populum dicitur, una olim tantum erat, plures postea recitari ceptæ, præfinitus postea numerus ne ultra septem dicerentur. In Ecclesia autem Lateranensi olim nulla Collecta, sed *Pater noster*, &c. recitabatur. Collectas S. Gelasium, vel S. Gregorium composuisse fertur. *ibid.* pag. 241.
 Epistola legitur à tempore Apostolorum; in Ritu autem Ambrosiano, & Mozarabico duæ sunt Lectiones, una ex veteri Testamento, alia ex novo: in Gallicano autem, præter eas duas, tertia additur, quæ est de Evangelio. Lectores eam legebant, Sæculo VIII. cantare eam cepit Subdiaconus. *ibid. n. 64.* pag. 241.
 Graduale quidem S. Cælestinum I. alii Gregorium I. composuisse dicunt. *ibid.* pag. 241. & 242.
 Evangelii Lectio ex Apostolica Traditione manet: illad in utraque Ecclesia Lectores legebant, quem morem adhuc retinent Græci; Latini vero in Evangelii hono-

- honorem hoc munus postmodum Diaconis demandarunt. Seriem & ordinem I. psallarum, & Evangeliorum per anni cursum recitandorum ordinasse dicitur S. Hieronymum eo Libro, qui dicitur *Comes. ibid. num. 64. & 65.* pag. 242.
 Post Evangelium Homilia, seu sermo habebatur ad Populum, quo finito, excluderentur ab Ecclesia Cathecumeni, & Penitentes; incipiebatque Missa Fide-
 lium in Symbolo, quod recitabat Sacerdos. Vide verb. *Symbolum. & ibid. num. 65. & 66.* pag. 242. & 243.
 Sequitur Offertorium, quod, præter Antiphonam, quinque orationes continet. Vino, quod in Calice infunditur, aquam misceri, non est ex præcepto Divino, sed solum Ecclesiastico; nec Armeni aquam infundunt, nisi Armeni Catholici; & contra Tatianus, cum suis solum aquam adhibebant in Sacrificio, ex quo orta hæresis, dicta Aquariorum. Græci vero bis aquam infundunt vino, frigidam nempe ante Missam, & calidam post Consecrationem, ante Communionem. Quodnam sit hujus commixtionis mysterium? Vide verb. *Aqua. & ibid. n. 67.* pag. 243.
 Ritus collocandi Hostiam recta inter Sacerdotem, & Calicem, apud Latinos recens est, Sæculi nempe XV. olim apud Græcos, & Latinos, ad sinistram latus Calicis, locabatur hostia. *ibid.* pag. 243.
 De usu ablutionis manuum post Offertorium extat testimonium Sæculi IV. De Psalmo autem *Lavabo*, &c. non uniformis fuit usus. Oratio, *Suscipe S. Trinitas*, &c. quoad substantiam reperitur in Liturgia S. Jacobi: apud Latinos non constans fuit ejus usus. Forte non Sacerdos, sed Populus eam dicebat, cum Sacerdoti panem consecrandum offerebat. Aliqui ejus Authorem faciunt S. Leonem I. Papam. *ibid. num. 68.* pag. 243.
 Præfatio ex Apostolica traditione manat, & memoratur à præfatis Patribus, adque ejus Author non fuit S. Gelasius I. forte composuit aliquam ex XI. Præfationibus, quæ diversum habuerunt initium. Græci unam tantum habent, plures Ambrosiani, & proprias suas Mozarabici, apud quos Præfatio *Illatio* dicitur, *Contestatio* autem in Sacramentario Gallicano. Incipit Præfatio à verbis, *Surfum corda*, desinit in Hymno *Sanctus, Sanctus*, &c. quem Græci *Triumphalem* dicunt, Latini *Angelicum. ibid. num. 68.* pag. 244.
 Canon Missæ non unicum habet Authorem, à pluribus successive olim illi additum, & perfectum. Sæculo IV. jam adhibebatur, licet non ita plenum: sicut verba, & stylus ejus alios habeat Authores; quoad sensum tamen, & substantiam ex Apostolicis traditione descendere probabilis est. *ibid. n. 69.* pag. 245.
 Post S. Gregorium I. nihil Canonici additum fuit. In eo orare pro Papa, & Episcopo, à prioribus sæculis assuetum in utraque Ecclesia, usque ad schisma Photii, quo deleta est Papæ commemoratio. In ea tamen Græcica mos est, ut Presbyter oret pro Episcopo, Episcopus pro Metropolita, Metropolita pro Patriarcha. *ibid. num. 70.* pag. 246.
 Oratio *Communicantes*, &c. dicebatur super Diptycha. Vide *Diptycha.*
 Post verba Consecrationis: *Hoc est*, &c. Græci orant Deum (sicut etiam Mozarabici) ut panem immutet, & faciat Corpus Christi, quod intelligunt non materialiter, ut sonat, sed moraliter, hoc est, ut consequamur effectum Sacramenti, scilicet uniri, & incorporari cum Christo. *ibid. num. 71.* pag. 247.
 Cum consecratur hostia transubstantiatur. Vide verb. *Transubstantio.*
 Græci, Armeni, & Abyssini hostiam, & Calicem non elevant statim post Consecrationem, ut Latini, sed paulo ante Communionem ex antiquissimo more.

Mos statim elevandi apud Latinos cepit in Gallia Sæculo XI. quo desinente, Ecclesia Romana illum amplexa est, ut signum Catholicæ Fidei adversus Hæresim Berengarii induceret; in aliquibus tamen Ecclesiis sola hostia solita est elevari, non calix, quem morem retinent adhuc Carthusiani. *ibid.* pag. 248.

In oratione *Memento*, &c. pro Defunctis oratur. Vide verb. *Dyprycha*.
In oratione *Nobis quoque*, &c. Joannes, qui ibi nominatur est *Baptista*. S. Stephanus præponitur S. Matthiæ, non ratione dignitatis, sed ordine Martyrii. *ibidem.* pag. 249.

Modica ea elevatio hostiæ cum Calice, quæ fit ad ea verba: *Omnis honor*, &c. multo antiquior est, quam ea, quæ fit statim post Consecrationem. Finiturque Canon ad *Clausulam*: *Per omnia sæcula seculorum Amen ibid.* pag. 249.

Oratio Dominica ex Apostolica Traditione ante Communionem recitatur, non submissa voce, ut in horis Canonicis, quibus adesse poterant Infideles, & Catechumeni, sed alta voce; cum huic Missæ parti illi interesse nequaquam possent, nec ipsis hæc oratio, & Symbolum revelaretur ante perfectam instructionem. Apud Græcos Oratio Dominica à Sacerdote, una cum universo Populo recitabatur, quam disciplinam Gallicana Ecclesia aliquandiu retinuit. *ibid. n. 72.* pag. 249. & 250.

In oratione *Libera nos quesumus*, &c. præter Beatam Virginem, Petrum, Paulum, & Andream, aliorum Sanctorum nomina licebat olim adungere. *ibid.* p. 250.

Fractionem hostiæ Christus, & Apostoli factitarunt, à quibus hunc usum accepit Ecclesia. Græci in quatuor partes dividunt, unam sumit Sacerdos, alteram in Calicem immittit, tertiam reservat Infirmis, quartam distribuit Populo communicanti. Mozarabi in novem partes dividunt, quarum cuique alicuius ex Christi Mysteriis nomen imponunt. In Occidentali Ecclesia Sacerdos hostiam in tres partes dividit, quarum duas sumit seorsim, tertiam una cum sanguine. Olim tamen, solum unam ex tribus partibus sumebat Sacerdos, tertiam frangebatur, distribuens Populo communicanti: cujus disciplina vestigium perstat in Missa solemni Summi Pontificis, qua ipse sumit unam partem, secundam immittit in Calicem, tertiam dividit, & ex ea communicat Diaconum, & Subdiaconum. Et etiam in Missa Consecrationis Episcopi, quo consecrans unam sumit partem, alteram immittit in Calicem, tertiam dat Episcopo, qui consecratur. Immissio particulæ in Calicem à primis Sæculis est in usu. *ibid. num. 73.* pag. 250. & 251.

Ante immisionem particulæ, & prolationem Verborum, & Episcopus benedictionem Populo impartebat: in Ritu Mozarabico quilibet Presbyter. Oratio: *Hæc commixtio*, &c. licet de antiquo Ordine Romano, quem sequebantur Galli, tamen hi eam omittebant; ex quo factum, ut Carthusiani eam non dicunt. *ibid. num. 73.* pag. 251.

Oratio *Agnus Dei*, &c. ab antiquissimis temporibus recitatur, non ita tres orationes, quæ sequuntur. Pax per osculum dabatur, & quidem vicem ab omnibus Missæ presentibus usque ad tempora Innocentii III. deinceps per ampullam, vel per tabellam. *ibid. num. 74.* pag. 251.

Græci, & cæteri Orientales, atque Mozarabici dant pacem ante Præfationem. Olim Sacerdos non Altare, sed hostiam ipsam osculabatur. *ibid.* pag. 252.

Verba *Domine non sum dignus*, &c. præmitti solita fuere ante Communionem à primis Ecclesiæ Sæculis. Ablutio oris cum vino; & ablutio digitorum cum vino, & aqua memoratur ab Innocentio III. secunda ablutio olim in locum mundum effundebatur, decentius nunc quoque sumitur. *ibid. num. 75.* pag. 252.

Sequitur Antiphona, dicta *Communio*, quia canebatur dum Populo Eucharistia distribuebatur. *Post communio*, quæ unam, vel plures orationes comprehendit, dicebatur *Gratiarum actio*. Olim ante eam dicebatur: *Humiliate capita vestra Deo*, quod nunc in sola Quadragesima obtinet. *ibid. n. 76.* pag. 252. & 253.

Dimittitur Populus per *Ita Missa est*, quæ erat olim secunda dimissio; cum Catechumeni jam dimissi fuerint post Evangelium. Oratio *Placeat*, &c. erat jam in usu Sæculo IX. Benedictio vero adhuc non erat in usu (nisi celebrans esset Episcopus) Sæculo IX. Sæculo XI. experat ejus usus, sed non universaliter obtinebat, cum in Rituali Præmonstratenfi, nec in Cisterciensi nulla sit ejus mentio. Evangelium S. Joannis in fine Missæ S. Pius V. præscripsit. Antea legebatur, vel omittebatur pro libitu. *ibid. num. 76.* pag. 253.

Vide verb. *Eucharistia. Oblatio.*

Mitra, Tiara, vel Cidaris Episcoporum à primis Ecclesiæ sæculis fuit in usu. *Lib. III. Tit. 1. de Vita & Hon. Cler. num. 20.* pag. 111.

Monachi vero tales non fuerunt Elias, & Eliseus, nec S. Joannes Baptista: nec Monachicam vitam duxerunt Virgines illæ, quæ ab initiis Ecclesiæ velabantur, ac Deo consecrabantur; nec Viri, qui in solitudinibus meditationibus sanctis vitam exercebant; cum nulla sub certa Regula, & alicujus obedientia viverent. *Lib. III. Tit. 3. de Regul. & Tran. ad Relig. n. 1. 2. 3. & 5.* pag. 124. 125. & 126.

Monachorum Vitam Christus in Evangelio delineavit, atque consuluit. *ibid. num. 4.* pag. 125.

Monachus si dicatur, qui contemptis divitiis, & carnis illecebris, ac mundanorum hominum conversatione, sibi, & Deo vacat, triplex fuit olim Monachorum genus: Cænobita nimirum, Anachoretæ, & Egyptii Remoboth: Monachi vero antonomastice sumpti, pro viventibus sub Regula, & Superiore in Congregatione, speciali veste, & statu ab aliis discrepante, & exercitiis ad certas horas adstricti, Sæculo IV. primum exorti sunt sub Antonio Abbate Authore. *ibid. num. 8. & 9.* pag. 129.

Monasticum Institutum eodem Sæculo IV. & V. in Asia, & Europa fuit propagatum: in Africam primum illud invexit S. Augustinus, magnaque deinceps incrementa suscepit opera S. Benedicti, juxta cujus Regulam omnia fere Occidentia Monasteria vixerunt usque ad Sæculum XI. *ibid. à num. 10. ad 12.* pag. 130. Benedictinum Institutum varias Reformationes subit Sæculo XI. & XII. ac interim aliarum Regularum Monachi exorti sunt. *ibid. n. 13. & 14.* p. 130. & 131. Hos subsequuti sunt Ordines à Monasticis notabiliter differentes, qui antonomastice *Mendicantes* dicti sunt, Sæculo XIII. Quinam? *ibid. n. 15.* pag. 131.

Alii quoque Regularium Ordines his, & sequentibus sæculis prodierunt. *ibid. à num. 16. ad 18.* pag. 132. & 133.

Monasticum Sanctimonialium Institutum, eodem sæculo quo virorem Cæcus, exortum est, & pari passu per Orbem Christianum diffusum. *ibid. n. 19. & 20.* p. 134. Monachorum Regula primaria fuit Evangelium; sed quia Conciliorum Evangelicorum observantia alia directione opus habet in uno vitæ genere, alia in altero; hinc Regule Orales, deinde scriptæ primum à S. Pachomio, Theodoro, & Orsiesio editæ sunt. *ibid. à num. 21. ad 23.* pag. 134. & 135.

Monachorum vitam S. Basilii suis Regulis temperavit, solitariæ, & activæ vitæ utilitates præclare simul conjungens. *ibid. num. 24.* pag. 135.

S. Augustinus Regulam quoque scripsit. Vide *Augustinus*.

In Occidente ante S. Benedictum plures alii Regulas conscripserunt pro suis Monasteriis, ut Cassianus pro Monachis Massiliensibus, S. Honoratus pro Monasterio Liriniensi, aliique pro aliis. *ibid. num. 26.* pag. 136.

Monastica disciplina tardius in Hispaniam inuenta est per Donatum, ex Africa illuc cum LXX. locis trajicientem. Anteriores enim Monachii, quorum fit mentio in Concilio Hispaniæ, aut nulla Votorum Religione obstricti erant, aut per sylvas dissipati vitam debebant ad nullius Regulæ normam adstrictam: quibus postea suas quoque Regulas S. Idorus, & Fructuosus conscripserunt. *ibid. n. 27.* p. 137.

Quinam fuerint, qui speciales Regulas distinctas ab Augustiniana, & Benedictina pro suis Ordinibus scripserunt à Sæculo XI. ad nostra tempora? *ibid. num. 27. & 28.* pag. 136. & 137.

Etiã post Regulas conscriptas, & à Monachis hinc inde receptas, olim non ea illis fuit adhæsiõ, atque stabilis subiectio, quemadmodum nunc in usu est; sed passim mutabantur, & interdum ex pluribus ea usurpabant, quæ pro locorum, & temporum conditione congruentiora videbantur; atque omnino Monachorum Regulæ à Præpositorum voluntate primitus dependebant. *ibid. num. 29. & 30.* pag. 137. & 138.

Vagam licentiam Regulas mutandi primus tantisper cohercuit S. Benedictus, stabilitatem loci, ac obedientiam Superiori *Secundum Regulam* iungens. Ipse tamen non Regulam univèrsalem à Monachis servandam promulgavit, sed peculiarem duntaxat Cassinensi Monasterio, cui præerat. *ibid. n. 31.* pag. 138.

Novum Ordinem Regularem condere, vel Regulam instituire prohibuit primus Innocentius III. Sed de approbatis aliquam accipere ipse iussit, nisi de licentia Sedis Apostolicæ nova concederetur. *ibid. num. 32.* pag. 139.

In Monachismo Novitii, seu qui probantur à cohabitatione, & contubernio Professorum separati in proximo loco manebant, nec secularem vestem exuebant, nisi cum professionem emitterent. *ibid. n. 33. & 34.* pag. 139. & 140.

Cum in pluribus Ordinibus Religiosis annus Novitiatus negligetur, & recipiendus statim habitu Regulari indueretur; remansit hæc consuetudo, imò & apud omnes invaluit, etiã postquam Concilia, & Pontifices interdixerunt professionem emitti ante expletum annum probationis. *ibid. num. 34.* pag. 140.

Infantes, qui à Parentibus Deo in Religione offerebantur, liberum ipsi nunquam erat ab ea resiliire: contrarium tandem decrevit, & observat Ecclesia à Sæculo XII. *ibid. num. 35.* pag. 140.

Ætas ad emittendam Professionem Regularem requisita ante Tridentinum, varia fuit: alii annos pubertatis requirebant; alii annum decimum sextum, vel decimum octavum: alii vigesimum; alii vero discretionis annos præcisse. *ibid. n. 36.* pag. 140.

Ad probationis tempus, seu ad Novitiatum, alii annum integrum requirebant, alii triennium; apud alios tempus illius præstare in potestate erat Abbatis. Alii autem statim ad professionem admittebant: usque dum Tridentinum irritam declaravit professionem factam ante completum probationis. *ibid.* pag. 141.

Solemnis professio tanquam Religionis vinculum jam sæculo saltem V. adhibebatur. Professio tacita sine verborum formula, per solum habitus susceptionem, olim jure Decretalium valebat, cum tunc habitus Monasticus non susciperetur nisi in ipsa professione. An vero post Tridentinum valeat tacita professio, si fiat expleto anno probationis, & completo XVI. ætatis anno? disputatur. *ibid. à num. 37. ad 40.* pag. 141. & 142.

Mo.

Monachi per professionem, si non expressa formula, virtualiter tamen Deum testem adhibebant, eique se obstringebant castitatis, paupertatis, & obedientiæ votis, à quibus amplius non erat potestas resiliendi, nisi sacrilege. Matrimonium tamen postea contractum prius sæculis non dirimebat Regularis Professio; ad penitentiam tamen addicti manebant Contrahentes. *ibid. à n. 41. ad 45.* à pag. 142. ad 144.

Tria Religionis vota ante Sæculum XIII. quo Ordines Mendicantes erecti sunt, non videantur explicitè emissa fuisse: Olim enim in obedientiâ *secundum Regulam* satis contineri videbantur. *ibid. num. 41.* pag. 144.

Religiosa professio dirimere cepit subsequens Matrimonium initio Sæculo XII. & tunc cepit pariter innotescere distinctio inter votum solemne, & simplex. Solemne autem votum, quod Matrimonium dirimat, aliud non esse declaravit Ecclesia per Bonifacium VIII. quam susceptio Sacri Ordinis, aut professio expressa, vel tacita, facta in Ordine à Sede Apostolica approbato. *ibidem. à num. 46. ad 48.* pag. 145. & 146.

Finis primarius Monachalis vitæ qualis? & quam antiquorum Orientis, & Occidentis Monachorum exercitia? *ibid. à num. 49. ad 61.* à pag. 147. ad 151.

Inter Ordines Monachales, & Mendicantes, quæ differentia intercedat? *ibid. num. 61.* pag. 151.

Monasticus, seu Regularis Status à pluribus Hæterodoxis olim, & hodieum impugnatus est. *ibid. num. 64.* pag. 152.

È quibus principiis Protestantæ originem, & progressum Monasticæ vitæ deducant, & impugnent? *ibid. à num. 65. ad 67.* pag. 153. & 154.

Status Anachoretarum, & Monachorum attentis principiis Fidei, & non solius rationis naturalis, utilis, & salutaris est, non solum professoribus ipsis, sed etiam toti Ecclesiæ Dei. *ibid. num. 68. & 69.* pag. 155. & 156.

Idem dicendum est de Statu Regularium Mendicantium. *ibidem. num. 70. ad 123.* à pag. 158. ad 178.

Monistæ, dicuntur Philosophi illi, qui unum tantum substantiæ genus in hoc universo spectabili admittunt. Hi in duas Sectas dividuntur in Materialistas, & Idealistas. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 26.* pag. 458.

Monogomia, est Conjunctio Maritalis unius cum una. *Lib. IV. Tit. 1. de Sponsal. & Matrim. num. 2. & 8.* pag. 456. & 260.

Vide Matrimonium.

Monothelitarum hæresis Author Sergius, Patriarcha Constantinopolitanus, qui unicam in Christo operationem, adeoque unicam voluntatem propugnabat, Sæculo VII. à Sexta Generali Synodo œcumenica damnatus. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 20.* pag. 415.

Montanistæ, seu Cataphrygæ heretici Sæculo II. Authore Montano, adjutricibus Priscilla, & Maximilla feminis, quos errores disseminaverint? Qualis eorum interitus? *ibid. num. 20.* pag. 400.

Mulieres extraneas cum Clericis cohabitare, constanter prohibitum. *Lib. III. Tit. 2. de Cohabit. Cler. & Mulier. num. 1. & seq.* pag. 17. & seqq.

Vide verb. Clericus.

Na.

N

- N**aturalistæ dicuntur, qui Religionem naturalem solam agnoscunt; revelatam autem vel rejiciunt, vel necessariam non reputant. Qui rejiciunt, dicuntur Naturalistæ Anti-Scripturarii, seu Philosophici. Qui Scripturam venerantur, dicuntur Theologici, ex quibus alii eam sectantur, alii non sectantur, quia dicunt se ignorare verum ejus sensum, cum Christiani inter se dissentiant de vero sensu: conveniunt tamen utrique in asserendo, eam non esse necessariam, sed sufficere cuicunque Religionem naturalem. Quæ hæresis modo velut Cancer serpit. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 26.* pag. 458.
- Nestarii Patriarchæ Constantinopol. factum de abolitione Presbyteri Pœnitentiarii Sæculo IV. desinente, expenditur: neque per illud convelli doctrinam Catholicam de necessitate Confessionis ad reconciliationis gratiam adipiscendam, contra hæreticos ostenditur. *Lib. V. Tit. 38. de Pœnit. & Remiss. n. 15.* p. 524. 525. & 526.
- Nepos Episcopus. Vide verb. *Millenariorum error.*
- Neophyti dicebantur, qui à fonte baptismatis educti, candida veste induiebantur, qua tanquam ordinaria, & vulgari utebantur per primos illos septem dies, ex quo erant baptizati, ut à Paschate ad Dominicam in Albis, qua eam deponebant. *Lib. V. Tit. 9. de Apostat. & reiter. bapt. num. 25.* pag. 513.
- Nestorii hæresis, quæ Christum non Deum, sed habitaculum Dei Verbi, & Virginem non Deiparam, sed hominis param garriebat Sæculo V. variis in Conciliis, præsertim Ephesino, damnata. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 18.* pag. 413.
- Nicænum Symbolum. Vide *Symbolum.*
- Nicæni Concilii I. prærogativa, & causæ ejus convocacionis. *Lib. I. Tit. 1. de Sum. Trin. num. 61. & 62.* pag. 15.
- Nicolaitarum Sectæ quis Author, quam nefandos errores protulerit Sæculo I. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 14.* pag. 398.
- Nicolaus Calaber, Martini Confalvi errores, & deliramenta Barcinone prædicavit, à Sæculari Curia igni traditus est Sæculo XIV. *ibid. num. 24.* pag. 433.
- Nicolaus Storchius Anabaptistarum Sectæ Author, promotore Thoma Munztero, qui Germanicum Russicorum bellum incendit. Ipse tandem captus, & ad Catholicam Fidem rediens, capite plexus est Sæculo VII. Præcipua eorum hæresis fuit, illicitum, & invalidum affirmare baptismum parvulorum, eo quod Fidem per se profiteri non possent: Igitur rebaptizabant eos, qui sectæ illorum nomen dabant. Plures in sectas ipsi divisi sunt. *ibid. num. 25.* pag. 447.
- Notariorum officium in Ecclesia versabatur in conscribendis actis tum Pontificum, tum Ecclesiarum; ad id munus Lectores primum adhibiti apud Latinos: apud Græcos vero Diaconi. Ipsorum Collegii Præfectus, Primitivus Notariorum dicebatur. *Lib. I. Tit. 25. de Offic. Primitiv. &c. num. 12.* pag. 317.
- Novatus, & Novatianus hæresim Novatianorum condiderunt Sæculo III. negantem esse in Ecclesia potestatem remittendi peccata post Baptismum commissa. Idem autem fuerunt, qui primum Schisma in Ecclesia consularunt contra S. Cornelium Papam. S. Cypriani conatus pro Ecclesiæ unitate, & tutione S. Cornelii Legitimi Pontificis, contra Novatianum. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. n. 16.* pag. 404. & *Tit. 38. de Pœnit. & Remiss. n. 2.* p. 514. & *Tit. 8. de Schismat. n. 2.* pag. 487.

Novi-

Novitiis, seu Novitiatus. Vide verb. *Monachus.*

Nuntius Apostolicus, vel Legatus à Latere jure communi amplioribus facultatibus erat ornatus, quam Legatus natus; cum cumulativam in utroque foro cum Ordinaris Locorum jurisdictionem haberet, quæ Legatis natis nunquam concessa fuit. *Lib. I. Tit. 30. de Offic. Legati num. 8.* pag. 329.

Nuntiorum Apostolicorum potestas licet primum delegata, in ordinariam transiit, quæ morte delegantis non expirat. Ad quem eorum potestas jure communi se extendere? Quænam sibi reservaverint Summi Pontifices? *ibid. n. 8. & 9.* pag. 329.

Nuntii, seu Legati sensum abusi sua potestate, cum graviores sumptus impenderent, & exhaurirent ab Ecclesiis, ansam dederunt, ut ab eorum missione abstinere deprecarentur Summi Pontifices à Principibus, & non nisi eis petentibus mitterentur. *ibid. num. 10.* pag. 329. & 330.

Nuntiorum, seu Legatorum à Latere, vel Natorum, potestas, jure novo restricta fuit. *ibid. num. 10.* pag. 330.

Nuntius Apostolicus. Vide verb. *Apocrisius, Legatus.*

O

Oblationes aliæ dabantur Altari, aliæ extra Altare: hæc in ordinarias, & extraordinarias dividebantur. *Lib. III. Tit. 30. de Decim. Prim. & obl. n. 20.* pag. 119.

Oblationem pro Sacrificio Missæ quisque Fidelium deferabat, hoc est, panem, & vinum: quæ oblatio à Sacerdote consecrata Communicantibus distribuebatur. *ibid. num. 21. & 22.* pag. 120.

Oblationes quoque Olei, & Thuris, spicarum, & Vvarum ad Altare fieri solitas, benedicendas à Sacerdote, ex antiquis monumentis usque ad Sæculum XII. deprehenditur. Etiam lac, & mel à Catechumenis deglutanda, semel in anno in Ecclesia Latina offerri solita, constat. *ibid. n. 23. & 27.* pag. 121. 122. & 123.

Oblatam etiam à Fidelibus farinam, ex qua Presbyteri panes faciebant, & consecratos Communicantibus impartiebant, pariter constat: sed in disuetudinem abeuntibus Oblationibus in Missis, tunc qui pro se specialiter Missam offerri volebat, id oblatio denario à Sacerdote postulabat, quod hodie stipendium Missæ vocamus: hæc autem mos non ubique saltem obtinuit usque ad Sæculum XII. *ibid. num. 24.* pag. 121.

Panes, qui ad conscientiam Eucharistiam offerrebantur, à Laicis erant confecti, adeoque plerumque usuales, seu fermentati: modum, & mensuram illorum prescribunt PP. Concilii Toletani XVI. *ibid. num. 25.* pag. 122.

Sæculo IX. Panes Eucharistiæ faciendæ destinatos, Presbyteri ipsi, vel Clerici elaborabant, & probabiliter in azymis. *ibid. num. 26.* pag. 122.

Panes, qui ad Altare à Fidelibus offerrebantur, non omnes consecrabantur, sed tot quot Communicantibus videbantur sufficere. Cæteri solum benedicebantur, & post Missam, Fidelibus, qui non communicaverant, distribuebantur, qui *Eulogia* dicti fuere, unde ortum habet *Panis benedictus*. *ibid. num. 27.* pag. 122. & 123.

Oblationes, præcipue panis, & vini, tessera erant Communionis Fidelium, & qui exortes ab ea erant, eorum Oblationes, etiam ab aliis pro eis, vel vivis, vel jam defunctis, factæ, respuebantur. *ibid. num. 28.* pag. 124.

Offerentium nomina post Oblationes susceptas, ex ambona recitabantur; quæ monum-

- numenta Diptycha dicta fuere. *ibid.* pag. 124.
 Oecolanipadias (Joannes) Ord. S. Brigittæ Apostata, Zavinglii Discipulus, & ejus heresis promotor, licet in modo explicandi Sacramentum Eucharistiæ ab eo differat. Improvisa morte correptus est ascendente Saculo XVI. *Lib. V. Tit. 7. de Heret. num. 25.* pag. 445.
 Officium S. Inquisitionis hereticæ pravitatis initio Sæculi XIII. Innocentius III. primus omnium instituit contra Hæresim Albigenisim, agere id ferentibus Episcopis, & Magistratibus: nihil tamen speciale constitutum tunc fuit circa modum procedendi contra Hæreticos. *Lib. V. Tit. 7. de Heret. num. 31.* pag. 464.
 Certum Tribunal, & modus inquirendi, & puniendi Hæreticos primum prescripsit Gregorius IX. per suum Legatum in Concilio Tolosano: quod Officium postea solis Fratribus Ordinis Prædicatorum commisit. Illud deinceps amplius firmavit Innocentius IV. ejusdemque administrationem Fratribus Prædicatoribus præcipue confirmavit; ad Fratres autem Ordinis Minorum eam curam etiam amplavit. *ibid. à num. 32. ad 34.* pag. 462. & 463.
 Officium S. Inquisitionis à suis initiis Tolose stabilitum, ab inde à Comite Tolosano, una cum omni Familia Ordinis Prædicatorum, & Episcopo Tolosano, ejusdem Ordinis, expulsum, restitutum postea fuit, cum eisdem Fratribus auctoritate Apostolica à Joanne Archiepiscopo Viennensi. Insuper in Regno Aragonie, & in aliquibus Italiae Provinciis receptum: Sæculo autem XV. in Castelle Regno stabilitum, & reliqua Hispania; Sæculo autem XVI. in Lusitania; in Belgio à Carolo V. Imper. introductum; tempore Philippi II. abolitum: illius vestigium jam nec superest in Gallia, & Germania, licet aliquando eo etiam introductum fuisset. *ibid. num. 35.* pag. 464.
 S. Officii, sive Inquisitionis Congregatio Cardinalium, quando instituta, confirmata, & amplata fuerit? Ex quibus componatur membris? Quænam in ea tractantur? quo ritu, qua forma? *Lib. II. Tit. 3. de Judiciis num. 36.* pag. 387.
 S. Oldegarius, primum Abbas Monasterii Canoniorum Regularium S. Rufi, postea Barcinonensis Episcopus, ac Tarraconensis Archiepiscopus, Canoniorum Regularium Institutum in Hispaniam provexit, quod non sub Regula S. Augustini militabat. *Lib. III. Tit. 35. de Statu Monach. & Can. Reg. num. 17.* pag. 187.
 Oleo unguuntur Episcopi, Sacerdotes, & qui Baptisum, Confirmationem, & Extremam Unctionem suscipiunt: quæ Unctiones Sacramentales dicuntur. Item Reges, Reginae, Imperatores, Ecclesiæ, Altaria, Calices, Patenæ, fontes Baptismales, & Campanæ: quæ Unctiones extra Sacramentales vocantur. *Lib. I. Tit. 15. de Sac. Unctio. num. 1.* pag. 287.
 Oleo Infirmorum, Catechumenorum, & Chrismate fiunt Sacræ Unctiones: Chrismate Ecclesiæ tantum utitur ad Sacramenta; aliis vero Oleis ad Sacramenta, & ad alias Sacras Unctiones: Oleum Infirmorum, & Catechumenorum ex olivis conficitur, Chrisma vero ex oleo olivarum, & ex balsamo, quod ei immisceatur. *ibid. num. 2. & 7.* pag. 288. & 289.
 Olearum ergo diversitas, ex diversa benedictione, quæ illis prescribitur, secundum finem, ad quem adhibentur, desumitur: illorum vero benedictio ex Apostolica Traditione descendit. *ibid. à num. 2. ad 4. & 7.* pag. 288. & 289.
 Oleo balsamum adhiberi, seu Chrismate uti Ecclesiam cepisse Sæculo IV. valde probabile est; tamen post Sæculi VI. medium in aperto est. Aliquando vero apud Patres, Chrisma pro puro Oleo usurpari, animadvertendum est. *ibid. num. 4. & 5.*

5. & in not. Margin. ad num. 4. pag. 288. & 289.
 Præter Oleum, & balsamum ad Chrisma conficiendum, alias materias odoriferas olim adhibebant Græci, modo vero plures adhuc addunt; Latini vero præter balsamum, nihil unquam addiderunt. *ibid. num. 6.* pag. 289.
 Olearum Infirmorum, Catechumenorum, & Chrismatis benedictio, primis sæculis, omni tempore fieri poterat: circa Sæculum VII. invaluit usus ea benedictio die Jovis Sancti. Idem faciunt Græci; singularia tamen observant in hac parte. Horum autem benedictio ex perenni Ecclesiæ Latinæ sensu, solis Episcopis competit: quandoque tamen Presbyteri hanc potestatem sibi arrogarunt. Presbyteri vero Ecclesiæ Græcæ gaudent potestate consecrandi Oleum Catechumenorum, & Infirmorum, non tamen Chrisma. *ibid. num. 8. & 9.* pag. 290.
 Unctionum usus in Baptismo, & Confirmatione, forte ab Apostolis acceptus; utcumque sit, Sæculo II. jam usurpatum fuisse certum est. *ibid. n. 11.* pag. 291.
 Infirmorum Unctio ab Apostolis usitata, in utraque Ecclesia ad nostra tempora perducta est. *ibid. num. 12.* pag. 292.
 Ex Ecclesiæ Græcæ Ritu primis Sæculis Baptizandi toto corpore ungebantur, quem morem adhuc retinet ea Ecclesia. In Ecclesia vero Latina Baptizandi ante ablationem oleo Catechumenorum ungebantur in pectore, & inter scapulas, & post ablationem Chrismate in capite: aliquando, saltem Sæculo V. ungebantur etiam Baptizandi in auribus, & naribus. *ibid. num. 13.* pag. 293.
 A primis sæculis in Ecclesia Latina Confirmandi Chrismate in fronte ungebantur: Apud Græcos autem, in fronte, oculis, naribus, ore, auribus, & pectore; nonnullis interdum pro tempore, aliis corporis membris linientibus, vel inunctis relictis. *ibid. num. 14.* pag. 293.
 In inungendis Infirmis non idem semper servatus est ritus apud Latinos, nec apud Græcos: septem unctioes determinavit Eugenius IV. olim plures, & varias fuisse, ex variis Ritualibus deprehenditur. *ibid. num. 15.* pag. 293. & 294.
 Oleo mixto balsamo, seu Chrismate nunquam uncti sunt Episcopi, vel Presbyteri in Ecclesia Græca; neque in Latina in primis Sæculis; VI. tamen sæculo Episcopi jam eo modo, quo hodie, in sua ordinatione Chrismate in capite, & manibus ungebantur; Presbyteri in solis manibus. *ibid. num. 16.* pag. 294.
 Reges, & Imperatores in suis inaugurationibus inungi consuetudo jam agebat Sæculo V. *ibid. num. 17.* pag. 295.
 Sacro oleo perunctas quoque fuisse Ecclesias, Altaria, Araque in solemnibus illarum Dedicatione jam Sæculo IV. certum est. *ibid. num. 18.* pag. 295.
 In consecrandis Ecclesiis, quænam Ritus differentia sit inter Græcos, & Latinos? *ibid. num. 19. & 20.* pag. 295. & 296.
 Chrismate perungi Calices, & Patenas, Fontes baptismales, & Campanas cum sacrantur, antiquissimum est; ita ut Campanarum unctio, quæ ceteris est recentior, jam vigeat Sæculo IX. *ibid. à num. 21. ad 23.* pag. 295.
 Olearum benedictionis Ritus expenditur, probatur, & ab Hæreticorum calumniis vindicatur. *ibid. à num. 24. ad 38.* pag. 295. ad 299.
 Ophitæ Hæretici, Authore Euphrate, quos errores effutierint? An distincti sunt à Sethianis Hæreticis? *Lib. V. Tit. 7. de Heret. num. 15.* pag. 403.
 Ordines Ecclesiastici in Ecclesia Latina septem sunt, à primis Ecclesiæ Sæculis. Quinam sint? ac vetera genuina illorum testimonia; & an singuli sint Sacramenta? *Lib. I. Tit. 11. de Tempor. Ordin. & qualit. Ordinar. à n. 1. ad 4.* pag. 273. & 274.
 Non

- Non ita certum est in Ecclesia Orientali in usu fuisse Ordines Acolytatus, Exorcistatus, & Ostiariatus: probabile tamen est. *ibid.* num. 10. pag. 276.
- Apud Græcos hodie solus Lectoratus seorsim confertur. Acolytatus, & Ostiariatus simul cum Subdiaconatu: Exorcistatus negligitur; apud alios autem Orientales cum Diaconatu, vel Psalmistatu tribuitur. *ibid.* num. 11. pag. 277.
- Ordines Sacri dicuntur Presbyteratus, Diaconatus, & Subdiaconatus. Dicitur autem Sacros ob annexum ipsis votum solemnæ castitatis, ut Scholasticis placet, frivolum est, falsum, & absurdum. *ibid.* num. 13. pag. 277.
- Sacri jure dicitur sunt Ordines hi, quibus jurisdictionis competit Plebem regendi, Sacramenta aliqua ministrandi, benedicendi, verbum Dei predicandi. Subdiaconatus autem tardius Sacris Ordinibus annumeratus est. *ibid.* pag. 277.
- Ordines Minores quatuor, imo & Subdiaconatus primis Ecclesie Sæculis non premittebantur semper Diaconatui, & Sacerdotio: nec ideo sic Ordinati per saltum promoti existimabantur. *ibid.* num. 14. pag. 278.
- Odo Presbyteratus non conferebatur nisi Diaconis; Episcopatus vero non nisi Presbyteris. *ibid.* num. 18. pag. 278.
- Ordinum materia in Ecclesia non fuit semper eadem. Varia pro temporum diversitate fuit in Ecclesia Latina: in quibus modo differat Ecclesia Græca à Latina; in quibus etiam olim ab illius praxi devierit? *ibid.* à num. 16. ad 18. pag. 279.
- Instrumentorum traditio perfecta ordinatione fiebat: quare traditio Instrumentorum, & verba, que ab Episcopo proferuntur, non erant materia, & forma Ordinis essentialia. Postquam autem ab Ecclesia Latina prescripta, & recepta sunt, cum reliquis, que antiquitus semper adhibita fuerunt, ut constituenta materia, & formam essentiali Ordinis, factum est, ut Ordinis validitas nunc ab eis dependeat. *ibid.* num. 19. 20. pag. 280.
- Unctio in manibus Presbyterorum neo-ordinatorum adhiberi solita non est in usu apud Græcos: apud Latinos autem erat adhuc ignota Sæculo IX. *ibid.* num. 21. pag. 280.
- Ordinatorum officia, & munera que? *ibid.* à num. 22. ad 25. pag. 280. & 281.
- Ab unius Ordinis susceptione ad susceptionem alterius altioris, lege utriusque Ecclesie interstitia servata, seu mora temporis interposita: moram hanc antea indiditiam Siricius Papa determinavit primus, & per longa secula religiose observata fuit. *ibid.* à num. 25. ad 27. pag. 282. & 283.
- Inter Minores Ordines interstitia servari Sæculo XIII. abiit in disuetudinem; graviter id ferentibus Conciliis. *ibid.* num. 28. & 30. pag. 283.
- Ordinati, qui interstitia non servabant, olim dicebantur promoti per saltum: modo vero ita appellantur solum hi, qui Ordines gradatim non suscipiunt. *ibid.* num. 30. pag. 283.
- Hujus variationis ratio unde promanarit? *ibid.* supra num. 14. pag. 278.
- Ordinibus castitas, seu continentia adnexa. Cohabitatio cum mulieribus interdicta. Vide verb. *Continentia. Clericus.*
- Ordines Canonicorum, & Clericorum Regularium quinam, & quando quisque eorum institutus? *Lib. III. Tit. 35. de Statu Monach. & Canon. Regul.* à num. 52. ad 34. à pag. 180. ad 192.
- Ordinum Monachorum, & Mendicantium Auctores, tempus, & scopus? *Lib. III. Tit. 31. de Regul. & 11. ans. ad Relig.* à num. 8. ad 27. à pag. 129. ad 136.
- Ordines Militares, qui, à quibus, cur, & quando instituti? *Lib. III. Tit. 35. de Statu*

- Statu Monach. & Can. Regul.* à num. 35. ad 43. à pag. 192. ad 195.
- Ordinatio Episcoporum. Vide verb. *Episcopus.* *ibid.* à num. 52. ad 54. à pag. 180. ad 182.
- Originiste Hæretici ab Origine, Vico toto Orbe celeberrimo, nomen trahentes, errores ab ejus scriptis hauritos, pertrahentes: tuii sunt, & ab Ecclesia pluribus in Conciliis damnati. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret.* num. 16. pag. 407.
- P**aleo in Decreto Gratiani quid significet? *Lib. I. Tit. 2. de Const. n. 236.* pag. 169.
- Pallium speciale ornamentum Archiepiscoporum, & Præsumi altioris gradus, ex qua materia conficiatur; quo ritu, & apparatu; cujus illud fit forma, tum hodiernum, tum antiquitus? *Lib. I. Tit. 8. de Auctor. & usu Pallii* à num. 1. ad 5. pag. 248. & 249.
- Ufus hujus ornamentum antiquissimus, origo autem obscura. Ex pietate, & largitate piffinorum Imperatorum, Sacerdotium honestare volentium, dimanasse probabilis est; cum certum sit de solo Imperatorum consensu à Summis Pontificibus collatum fuisse. Alii ab Apostoli originem traxisse tentant. *ibid.* à num. 6. ad 10. & num. 13. pag. 149. & 150.
- Pallii usus, tam in Ecclesia Græca, quam in Latina, semper peculiare fuit Metropolitanarum, & his majorum. *ibid.* num. 12. pag. 251.
- Non tamen in Ecclesia Latina omnibus Metropolitanis concedebatur, sed his, qui in Papæ Vicarios, & in aliorum Metropolitanorum Superiores insituebantur. Sæculo autem VIII. meris Metropolitanis cepit concedi; illisque tandem in Græca, & Latina Ecclesia factum est commune. *ibid.* à num. 14. ad 16. pag. 253.
- Per Pallii acceptionem Metropolitanis eximebantur ab obedientia erga Primate, & Vicarios Apolliticos, & Romano Pontifici immediate subiciebantur: simplices autem Episcopi, qui Pallii gratia decorabantur, licet ceteros Episcopos honore preccederent, Metropolitanis tamen subiciebantur. His tamen postea etiam concessum, ut una cum transmissio Pallio, è Metropolitanarum jurisdictione eximerentur, & soli Romano Pontifici, nullo medio, subicerentur, quod contigit post Sæculum IX. *ibid.* num. 16. & 17. pag. 253. & 254.
- Patriarchæ Græci, postquam exolevit consuetudo accipiendi Pallium ab Imperatoribus, illud à Romano Pontifice, aut de ejus licentia, à Consecratore suo obtinebant. *ibid.* num. 18. pag. 254.
- Pallium Metropolitanis suis dabant Patriarchæ Orientales quando eos in Dignitate confirmabant; quem honorem omnibus postea Episcopis commune fecerunt. Sæculo X. Quod nunquam accidit in Latina Ecclesia. *ibid.* n. 19. & 21. p. 254. & 255.
- Subactio à Latinis Orientali Imperio, Sæculo XIII. Patriarchæ Orientales à Sede Romana Pallium impetrare debebant. *ibid.* num. 20. pag. 255.
- Pallium olim non dabatur apud Latinos, nisi præsentibus in Romana Curia; nec sufficiebat Procuratorem mittere, qui peteret. Interdum tamen, justa de causa, transmittebatur. Semper tamen instanter, & instantissime peti debebatur. *ibid.* num. 22. & 23. pag. 255.
- Ante receptum Pallium, per quod plenitudo potestatis accipitur, Metropolitanæ, tam Orientis, quam Occidentis, Pontificalia munera obire non poterant. *ibid.* num. 24. pag. 255.

Pallio in Missarum solemnibus semper; & ubique solus Romanus Pontifex utitur; nulli certis tantum locis, statisque temporibus. Differentia ratio *ibid. n. 25. pag. 256.*

Pallii iure qui utantur, saepe Pluvialis; & Pallio superinducti inepie depinguntur, cum eo uti nunquam possint, nisi dum utantur Planeta *ibid. n. 26. pag. 256.*

Per Pallium, quid significetur? *ibid. n. 27. ad 28. & 29. ibid. pag. 259.*

Pallii usus, quam rationabilis sit caeremonia? à calumniosis Molinæ hæretici vindicatur. *ibid. n. 28. ad 84. pag. 259. ad 268.*

Quod pro ejus impetratione solvitur in Curia Romana, non est pretium Pallii; sed exigitur vero, & reali titulo subventionis, & subsidii; quod Pontifici Romano debetur propter supremam curam universæ Ecclesiæ; quin ultatenus sit Simoniacum. *ibid. n. 77. & seq. pag. 264. & seq.*

Papæ nontea olim Episcopis tributum; hodie antonomastice intelligitur Romanus Pontifex. *Lib. I. Tit. 6. de Elect. & Elect. pot. num. 6. pag. 203.*

Papa. Vide Pontifex Romanus. *ibid. pag. 203.*

Parochi munus in Ecclesiis; & Capitulis Cathedralium; vel Collegiatarum Canonici quidam in singulari obibant; eorumque relictibus separatim gaudebant. *Lib. III. Tit. 5. de Præben. & Dign. num. 13. pag. 65.*

Parochi munus ut exererent in Parochiis Monasteriis unitis, Monachi à suis Abbatibus deligebantur, saltem à tempore Caroli Calvi, seu à sæculo IX. *ibid. n. 14. pag. 66.*

Parochialis cura cum proventibus eidem consignatis, dabatur ab Episcopo Presbytero etiam regendam electo precario; & quasi ex liberalitate, ita ut per mortem Presbyteri, cura Parochialis, & reditus illius, ad liberam Episcopi dispositionem redibant. Verum à sæculo X. Parochi Sæculares stabilitatem in suis Beneficiis Curatis; & jus percipiendi proventus sui Beneficii independentem à dispositione Diocesani adepti sunt. *ibid. n. 14. pag. 67.*

Ex more hoc invalescente, paulatim per Occidentis Ecclesias exortum est illud Juris Axioma, quod Parochi habeant fundatam intentionem in jure ad percipiendas Decimas, oblationes, & aliosque proventus intra fines suorum respective Parochiarum. *ibid. pag. 67.*

Parochi in Synodis adesse debebant Alba, & Stola superinducti. *Lib. III. Tit. 1. de Vita, & Honest. Cler. num. 18. pag. 10.*

In Parochorum, & Ecclesiasticæ Hierarchiæ perturbationem, quosdam Religiosos Mendicantes sæculo XV. docentes, Synodalibus Constitutionibus introduci non posse obligationem audiendi Missam diebus Dominicis in Ecclesia Parochiali; & oblationes his diebus fieri solitas, à Parochis jure non posse præteriri, sicut nec Decimas; sed liberos esse Laicos, eas donandi quibus mallent; Damnavit Concilium Basiliense. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 25. pag. 441.*

Patriarchæ nomine venit is Episcopus, qui pluribus præest Provinciis, pluresque Archiepiscopus habet subordinatos. Eorum numerus crevit in tempore. Eorum officium; & privilegia quæ fuerint? *Lib. I. Tit. 6. de Elect. & Elect. potest. num. 6. pag. 203.*

Patriarcha à nemine confirmabatur, sed officiose humanitatis, & unionis cum prima Sede testandi gratia, datus ad Romanos Pontifices episcopis, iisdem primitias suæ Ordinationis dedicabant. *ibid. num. 99. pag. 241.*

Pater, seu Patres quantum haberent potestatem in filios apud veteres Romanos? *Lib. IV. Tit. 1. de Sponsal. & Matrim. num. 101. pag. 340.*

Filiorum Matrimonia absque consensu Parentum irrita erant, etiam usque ad

tempora Justiniani Imperatoris; eaque irrita Ecclesia quoque reputabat. *ibid. num. 102. p. 340. & num. 103. pag. 341.*

Abrogato jure hoc Parentum circa sæculum XII. (sicut & Dominorum erga servos) Matrimonia filiorum familias, inconstituta etiam, & iniuria Parentibus, inita, valida fuerunt, & sunt in Gallia tamen invalida sunt, sed tantum quoad effectus Civiles; non quoad vinculum Sacramenti. *ibid. n. 31. & 104. p. 331. & 341.*

Paulus Samosatensis Trinitatem Personarum in Deo, & Christi Divinitatem negavit. Damnavit proinde in duobus Conciliis Antiochenis, sæculo III. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 16. pag. 406.*

Pauperes de Lugduno. Vide Waldenses.

Paupertatis votum apud Regulares. Vide verb. Monachus.

Illud non emittebant Canonici Regule S. Chrodogangi, vel Aquigrani. Vide S. Chrodogangus, Aquigranensis.

Pax Westphalica. Vide verb. Concordata.

Peccata in ordine ad penitentiam pro eis subeundam, alia erant publica, alia occulta; alia erant Canonica, quibus nominatim Canones certas penas imponebant; alia non Canonica, quibus nulla certa pena erat imposta: alia publica juridice, cum ad Judicem Ecclesiasticum delata per idoneos testes erant probata: alia publica non juridice, cum ad Judicem non essent delata, tamen cum plurimorum scandalo erant patrata. Peccata publica Canonica, primis Ecclesiæ sæculis, fuerunt, Idololatria, homicidium, & adulterium; quibus pro tempore alia addita fuerunt. *Lib. V. Tit. 38. de Penitent. & Remiss. num. 43. & 44. pag. 543.*

Peccata Canonica occulta an publicæ penitentia fuerint subiecta ex vi, & necessitate Canonum, sex primis Ecclesiæ sæculis? controuertitur: probabilius id fuisse consilii, non præcepti. Occultam tamen penitentiam, pro suo modo, pro occultis peccatis Canonice subisse penitentiam indubium est. *ibid. n. 45. pag. 543.*

An omnia peccata mortalia publica indiscriminatim olim fuerint penitentia publicæ subiecta? disputatur. *ibid. num. 46. pag. 544.*

Penitentia publica pro peccatis occultis sponse suscepta à peccatore, aut de consilio, vel iussu Confessarii, vel etiam ex mera devotione suscipiens, in eo differrebat à penitentia publica, imposita pro peccatis publicis, in eo quod in illa, & non in illa, peccator in medio Ecclesiæ, per impositionem manus Episcopi, vel Presbyteri, de ejus speciali licentia, reconciliabatur. Insuper peccator publicus per excommunicationem cogi poterat ad penitentiam publicam, non vero occultus peccator. *ibid. num. 46. pag. 545.*

Penitentia, ut est virtus, omnibus in grave peccatum lapsis necessaria est in ordine ad reconciliationem cum Deo. Hancque veritatem agnoverunt non solum Christiani, sed & Hæretici, ac Ethnici. *Eod. Lib. & Tit. n. 2. pag. 514.*

Penitentia virtus in novo Testamento elevata est in Sacramentum, seu in materiam Sacramenti Penitentia, accedente forma, seu absolutione à sacerdote danda, juxta potestatem à Christo Sacerdotio collatam. Telleificationes hujus perpetui Ecclesiæ sensus, etiam apud Schismaticos Orientales, adducuntur. *ibid. à num. 3. ad 7. à pag. 515. ad 518.*

Penitentia Sacramentum esse prorsus diversum, & distinctum à Sacramento Baptismi, contra Calvinum ostenditur. *ibid. num. 8. pag. 519.*

Confessio distincta peccatorum omnium, etiam occultorum, pars est essentialis Sacra-

ementi Penitentia, per se loquendo, & ex divino præcepto necessaria ad reconciliationem, seu salutem consequendam. *ibid. in n. 20. ad. ibid. in p. 521. ad. 529.*
 Hoc ipsum ut Dogma Catholicum semper in Ecclesia fuit receptum. *ibid. num. 19. & 20.*

Confessio, tam publica, quam privata, primis Ecclesie Sæculis fuit in usu; publica tamen non ex præcepto divino, vel Ecclesiastico, sed spontanea erat, vel ex consilio Confessarii, aut ex mandato, si erimen Apostasie, Hæresis, aut Schismatis confitebantur. *ibid. à num. 22. ad. 25. in p. 531. & 535.*
 Itaque publica confessio non præscripta fuit pro omnibus illis peccatis, quæ publica penitentia castigantur; & si plures id facerent compuncti ex pietate, non ex coactione legis. *ibid. num. 26. in p. 535.*

Confessio generalis omnium peccatorum antea vitæ, etiam fuit in usu antiquissimis temporibus. *ibid. num. 27. in p. 535.*

Confiteri per scriptum, subinde etiam in usu fuit; sicut & per litteras absolutionem dare: forte tamen non erat absolutio peccatorum, sed Censurarum. Hujusmodi autem Confessiones improbatæ jam sunt à Sæculo XIII. & prohibita, ac probabilis invalidatæ à Clemente VIII. initio Sæculi XVII. *ibi. n. 28. pag. 536.*

Licet à Concilio Lateranensi IV. necessitas confitendi ad tempus Paschale annue alligata sit: antea tamen, & postea, alia tempora, & dies plures à diversis Synodis statuti sunt, in quibus Fideles adstringebantur ad Confessionem. *ibidem. num. 29. pag. 536.*

Penitentiam laboriosam, seu satisfactionem pro peccatis confessis constanter exegit Ecclesia, non tantum ad præcavendum relapsum, & ad aliorum exemplum, & in probationem veræ penitentia, ut volunt hæretici; sed quia semper sensit, remissa culpa, remanere penam à Deo taxatam pro peccatis laudam; hanque minui, vel deleri laboriosis operibus. *ibid. à num. 30. ad. 32. pag. 537. & 538.*

Pro penitentia seu satisfactionis duratione nullum fuit præfixum tempus in Ecclesie exordio: longius, & severius agi capium cum penitentibus Sæculo II. desinente ad Sæculum III. Sæculo autem IV. tempus penitentia præfixum, & per plures annos pro conditione criminum extentum. *ibid. à n. 34. ad. 38. pag. 539. & 540.*

Laici cujuscumque dignitatis, primis quatuor sæculis, publica penitentia subijcebantur, si crimea id posceret. *ibid. num. 40. pag. 541.*

Clerici Majorum Ordinum immunes erant à penitentia publica subeunda, forte à primis sæculis, saltem à Sæculo IV. & deinceps. *ibid. n. 41. & 42. p. 541. & 542.*

Ecclesia semper docuit solos Sacerdotes esse Penitentia Sacramenti Ministros: absolutionem autem publice penitentium primis Sæculis Episcopus erat reservata; postea Presbytero ad id delicto fuit commissa. Iterum ad curam Episcopi fuit revocata usque ad Sæculum VII. quo sensim Presbyteris magis communicari consuevit, usque dum usus publicæ penitentia cepit cessare. Intacta tamen semper remansit praxis confitendi secreto Presbyteris, ad id populis deputatis, sine quorum licentia invalida erat confessio facta alieno Sacerdoti. *ibid. à num. 70. ad. 75. pag. 558. 559. & 560.*

Diaconi semper fuerunt incapaces absolvendi Sacramentaliter: poterant tamen in necessitate Confessiones audire, & absolutionem Canonicam dare, seu penitentiam ab excommunicatione solvere, & Ecclesie Sacramenti restituere. *ibid. num. 76. pag. 560.*

Penitentia publicæ quatuor erant gradus, Fletium, Audientium, Subtrahorum, &

& Confitentium; explicantur. *Lib. I. Tit. 2. de Constit. à n. 79. ad. 83. p. 130. & 131.*
 Hi gradus instituti non fuerunt ante adultum Sæculum IV. Quantum autem temporis infumebatur in unoquoque gradu? *ibid. num. 84. pag. 131. & Lib. V. Tit. 38. de Penit. & Remiss. num. 39. pag. 541.*

Militare, convivia adire, usus Conjugii, & alia plura, prohibebantur penitentibus; ideo caute eis imponebatur; maxime Juvenibus. *ibid. eod. n. 39. pag. 541.*

Penitentia publica pro peccatis occultis, ex præcepto Sacerdotis, seu voluntate Penitentis imposita, vel suscepta, abiit sensim in disuetudinem à fine Sæculi VII. tacito quodam consensu Ecclesiarum; & pro publicis peccatis, publica; pro occultis, occulta penitentia imponi cepit. Tamen usque ad Sæculum XII. in peccata Canonica, Penitentia publicis adhuc sepe animadvertebatur, omissa sola solemnitate publicitatis; vel penitentia publicæ loco, tum Peregrinationes, vel Monachismi Professio, aut flagellationes, sacre expeditiones, certa stipis erogatio pro Ecclesie fabrica, aut præces ad certum numerum imponebantur, quibus ille penitentia publicæ olim debite redimebantur; atque ita penitentia plurimum dierum, vel annorum, paucis diebus absolvebatur. *ibid. num. 47. & 48. pag. 546.*

Per publicam penitentiam pro occultis peccatis olim aliquando impositam non frangebatur sigillum Confessionis, cum plurimi ex fervore devotionis sponte sua se illi subicerent; & alias impositio ejus à Sacerdote secreto fiebat: vel si periculum imminerebat, crimen occultum revelatum iri, publica penitentia in privatam commutabatur. *ibid. num. 51. pag. 547.*

Publica penitentia semel tantum in vita concedebatur; ille autem, qui postea in eadem, vel graviora crimina incidebat, secreta penitentia castigabatur; absolutio vero sacramentalis, & Communio, seu Eucharistia participatio eis non concedebatur nisi in fine vitæ. *ibid. num. 52. pag. 547.*

Penitentiales Canones. Vide verb. Canon.

Penitentias imponere olim Confessarii obstringebantur, pro ut in Canonibus, & libris Penitentia libus erant expressè; hodie prudentia, & arbitrio ipsorum committuntur. Usus tamen publicæ penitentia pro peccatis publicis Tridentinum non immutavit. *Lib. I. Tit. 2. de Constit. num. 85. pag. 131. & Lib. 5. Tit. 38. de Penit. & Remiss. num. 50. pag. 547.*

Penitentia antiquè licet in usu non sint, utilissimum tamen erit Confessario illarum notitiam accuratam habere. *Lib. I. Tit. 2. de Constit. num. 86. pag. 132.*

Penitentiariorum Generales pro absolutione gravium criminum, & censurarum, votorum; & irregularitatum dispensationibus, habuerunt olim Romani Pontifices, & Episcopi in suis quisque Diocesis, quos inferiores Confessarii in perplexis consulebant. *Lib. II. Tit. 1. de Judiciis num. 44. pag. 392.*

Penitentiariorum Romanæ officium ad plura olim se extendens pro foro interno, & externo; ad ea, quæ solum salutem animarum concernunt; reduxit Pius V. Quis sit Penitentiariorum major, qui minores, qui Regens Penitentiariorum, & qui alii Officiales? Litteræ, quæ ab ea manant omnino gratis, & servato secreto; quomodo expediuntur? *ibid. num. eod. 44. pag. 394.*

Peculium, erat id quod servus Domini permisso, separatim à rationibus dominicis habebat. *Lib. III. Tit. 25. de Peculio Cleric. num. 2. pag. 71.*

Peculium Clericorum. Vide Bona Clericorum.

Pelagiana hæresis, circa peccatum Originale, circa liberum arbitrium, & circa gratiam Christi versabatur. Pelagium Britannum Sæculo V. habuit Authorem: in variis

- in Conciliis fuit damnata, & à S. Augustino acerrime exagitata. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 18.* pag. 411.
- Penitentia. Quid de ea dicenda, commodius adjecta sunt supra. Vide Peccata.
- Penula, quid fuerit? Controvertitur. *Lib. III. Tit. 1. de Vita, & Honestate Cleric. num. 11.* pag. 5.
- Permutationes Beneficiorum, quas non utilitas, aut necessitas Ecclesiarum, sed ambitio, aut turpis questus, vel carnalis affectus extorquent, licet auctoritas humana subinde probet, aut non improbet; semper eas auctoritas divina, & Lex æterna damnabit, ac Ecclesia execrabitur. *Lib. I. Tit. 9. de Renunt. num. 8.* pag. 271.
- Vide verb. *Resignatio.*
- Personatus Ecclesiasticus in quo differat à Dignitate. Vide verb. *Dignitas.*
- Petrus Abælardus plures errores circa Trinitatem docuit, atque circa liberum arbitrium, & Sacramentum Altaris. Obiit pœnitens Sæculo XII. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 23.* pag. 423.
- Petrus Beavauentanus iussu Innocentii III. ejusdem Pontificis Epistolas Decretales compilavit. *Lib. I. Tit. 2. de Constit. num. 228.* pag. 167.
- Petrobalsani Hæretici, Auctore Petro de Brui, Sæculo XII. Præcursores in suis erroribus videntur fuisse modernorum Protestantium: eos promovit Henricus Monachus Apostata, à quo Sectatores Henriciani dicti, quem S. Bernardus Clavallensis confutavit; ille vero ignis supplicium subiit. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 23.* pag. 422.
- Petrus Fullonus Author hæresis Theopaschitarum, valde affinis cum hæresi Eutichiana, Sæculo V. grassantis. *ibid. num. 18.* pag. 414.
- Petrum Joannem Olivam, veluti Parentem, Sectæ Fratricellorum, Beguadorum, & Beguinorum veneratæ sunt. Illius errores Concilium Viennense œcumenicum demnavit. *Lib. I. Tit. 1. de Sum. Trin. n. 302. p. 84. & Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 24.* pag. 429.
- Petrus de Marca reprehenditur, quod scripserit, Romanos Pontifices per concessionem Pallii, iustam Metropolitanorum Gallorum libertatem abripere voluisse. *Lib. I. Tit. 8. de Auit. & usu Pallii à num. 72. ad 74.* pag. 263. & 264.
- Petrus Matthæi Collectionem Decretorum Conciliorum, & Decretalium Romanorum Pontificum à Sixto IV. ad Sixtum V. confecit, quam inepte titulo *Septimi Libri Decretalium* insignivit. Privata auctoritate illa proculca est, vitisque scætat. *Lib. I. Tit. 2. de Constit. num. 276.* pag. 179.
- Petrus Oxomensis, Theologus Salmantinus Sæculo XV. inter alios errores docuit, non à Christo institutam, sed ab hominibus inventam Confessionem Sacramentalem: quos Sixtus IV. damnavit. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 25.* pag. 441.
- Philippus Melancthon, humanis litteris clarus, Luthero nomen dedit; duriora tamen Lutheri dogmata emollivit. Angustanæ Confessionis Author fuit, Sequaces dicti fuere *Confessionarii*, vel etiam *Indifferentes*, ob plures Ecclesiasticos Ritus admissos, ac Conciliorum Constitutiones, ad distinctionem *Rigoristarum*, qui Lutheri dogmata ad litteram propugnant. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. n. 25.* pag. 445.
- Photini Sirmensis Episcopi errores circa Christi Divinitatem, quam negabat, damnati sunt Sæculo IV. in Concilio Sirmienfi, & aliis. *ibid. num. 17.* pag. 409.
- Photius Patriarcha C. P. Collectionem Canonum ampliolem his, quæ præcesserant, elucubravit, cui Collectionem Legum Civilium adjecit, singularique singulis Canonibus

- nonibus congruentis argumenti adaptavit. *Lib. I. Tit. 2. de Constit. n. 105. p. 135.*
- Photius idem Sedem C. P. pulso Ignatio legitimo Patriarcha invasit; Primatum Romani Pontificis impugnavit; Spiritum Sanctum à Patre, Filioque procedere negavit; aliosque errores invenit, schismaque conflavit. Tandem depositus in Monasterium detrusus est. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 22.* pag. 419.
- Picardi hæretici, ita dicti à Picardo Auctore, qui Sæculo XV. Adamitarum nefariam hæresim instauravit, Filium Dei se dicebat, & Adam appellavit: Con nubia inter eos promiscua fuerunt. A Ziska tandem expugnati, & delati sunt. *ibid. num. 25.* pag. 440.
- Planeta, sive Casula, seu *Phœnolium* Græcis, vestis erat profana, Clericis, Laicisque communis, eratque superindumentum, quo super tunicam, togamque talarem utebantur. *Lib. III. Tit. 1. de Vita, & Honest. Cler. num. 11.* pag. 51.
- Planeta quo tempore à profano usui ad sacrum translata sit? dubitatur. Erat tamen jam sacra vellis Sæculo VIII. aut IX. inuenta. *Lib. III. Tit. 41. de Celebr. Missar. num. 58.* pag. 238.
- Planeta olim erat rotunda, totumque ambebat Corpus; & ut genuflexio expeditior esset Sacerdoti, retro elevebatur à Ministrante, cum hostiam, & Calicem elevaret. Diaconi autem, & Subdiaconi ministrantes, qui eis utuntur in Quadragesima, ad expeditius Ministerium, eas complicatas à parte anteriori deferebant, interdum & exuebant, accipiens tunc Diaconus Stolum latiorum: sed ex quo Planeta scindi cœperunt per latera, quod Sæculo X. jam obtinebat, mos hodie dum perseverans complicandi, & interuim deponendi, importunus est. *ibidem.* pag. 239.
- Polyandria, seu plurium virorum maritalis conjunctio cum una femina, non fuit in usu apud Hæbreos. *Lib. IV. Tit. 1. de Spons. & Matrim. n. 49.* pag. 292.
- Polygamia, seu Polygynia, pluralitas scilicet simultanea Uxorum, prohibita fuit lege divina à Mundi exordio. Primus eam infregit Lamech Cainita: in ea tamen lege dispensavit Deus post Diluvium, an pro suo tantum Populo Hæbreorum, an pro omni humano genere? ambigitur. *ibid. num. 11.* pag. 260.
- Polygamia successiva in utroque Statu naturæ permilla; simultanea vero licet jure naturæ non permilla, res tamen est, quæ dispensationem pati potest, si occurrit ratio prævalens rationibus Monogamiæ. *ibid. n. 12. & 37.* pag. 261. & 288.
- Polygamia simultanea apud plures Infidelium Nationes prohibita fuit. *ibid. num. 13.* pag. 261.
- Polygamia dispensationem Christus sustulit in nova Lege, & Matrimonium ad primævam Monogamiam reduxit. *ibid. num. 16. & 17.* pag. 263.
- Vide verb. *Bigamus.*
- Pontificum Romanorum electio usque ad Sæculum V. peracta fuit eodem ritu, quo cæterorum Episcoporum electio. *Lib. I. Tit. 6. de Elect. & Elect. postl. num. 34. & 35.* pag. 213.
- Pontificem Romanum eligendi potestas restringi cœpit ab Odoacro Herulorum Rege, edicto prohibente Papam, eligi se inconsulto. Mox Ostrogothorum Reges eam potestatem sibi addicere tentarunt, & interdum de facto usurparunt. Pulvis Ostrogothis, Imperatores Græci facultatem confirmandi Romanum Pontificem sibi firmarunt, & stabilem fecerunt, nulla positiva Ecclesiæ concessione, sed indulgentia, & tolerantia. Semper tamen Clerus, Senatus, & Populus libera suffragia sua ad Pontificis electionem tulit, ita ut, si electum abjicerent Imperato-

- ratores, alius esset ab eis eligendus. *ibid.* à num. 36. ad 39. pag. 214.
- Pecuniaria pensio ab Imperatoribus extorquebatur pro confirmatione novi Pontificis. *ibid.* num. 40. pag. 215.
- Jure confirmandi Romanos Pontifices Imperator Constantinus Pogonatus se, suosque posteros abdicavit Sæculo VII. desinente; sed Justinianus Rhinomerus, ejus Filius, confirmationem Rom. Pontificum ab Exarchis Ravennæ obtinendam in usum revocavit. Verum pulsus postmodum Græcis ab Exarchatu à Longobardis, pristina Rom. Pontificum eligendorum libertas revixit. *ibidem.* à num. 41. ad 43. pag. 216. & 217.
- Translatio in Carolum Magnum, ejusque successores Imperio Occidentali, libertas Electionis Rom. Pontificis illibata permansit: interdum tamen Imperatores confirmationem Electi, videntur impendisse. *ibid.* num. 44. pag. 217.
- Ab Electione Rom. Pontificis qualiscumque Imperatorum assensus omnino exclusus à tempore, quo Hadrianus II. ad initium Sæculi X. quo Joannes IX. crevit, ut in Electi Rom. Pontificis ordinatione præsentem adessent Legati Imperiales, compescendorum tumultuum causa. *ibid.* num. 45. & 46. pag. 219.
- Pontifices creandi, ac deponendi facultatem Optimatibus Romanis usurpantibus, à Joanne Papa XII. Romam evocatus Otho I. Imperator, suo Diplomate liberam electionem juxta Canones, & prisca mores restituit: verum ob depravatos Joannis Papæ mores, evocatus iterum Romam Imperator, ei, ejusque Filio jurantur Optimates, licet male, nunquam se Papam electuros, aut ordinaturos, præter consensum illius, ejusque Filii. Dein, pulso Joanne, Leo VIII. præficitur, qui Imperatori privilegium in perpetuum concessit eligendi Rom. Pontificem, & Investituræ Episcopis tribuendi. Quod tamen Diploma, sicut & simile Hadriani I. Carolo M. ut fertur, concessum, apocrypha esse contenditur. Sed quid quid sit de his, hoc tamen certum, Othonom I. & Othonom II. ejus filium, facultatem, juramenti religione ipsis attributam ab Optimatibus Romanis amplexatos fuisse, eamque usurpasse Othonom III. (licet non veniret inclusus in obsequio præstito ab Optimatibus Romanis) ac post Leonem VIII. Joannem XIII. Gregorium V. & Sylvestrum II. in Throno Apostolico imposuisse, nullis Cleri, vel Populi Romani suffragiis expetitis. Hi tamen interdum nonnullos elegerunt Pontifices, absentibus, bellisque dissentis Imperatoribus. *ibid.* num. 47. pag. 219.
- S. Henricus, hujus nominis II. Imperator, & Conradus II. successor Ecclesie Rom. plenam Electionis Pontificum retinuerunt libertatem. *ibid.* n. 48. pag. 222.
- Henricus III. & Henricus IV. jus, quo usi fuerant Othones Imperatores, reassumerunt, annuentibus Romanis ipsis; imo Nicolao II. in Concilio Romano, consilium Imperatorum requiri, confirmante. *ibid.* num. 49. pag. 222.
- Servitutem hæc impugnavit S. Gregorius VII. tandemque abstulit Callixtus II. *ibid.* num. 50. pag. 222.
- Electionis Romani Pontificis præcipuam curam Episcopis Cardinalibus injunxit Nicolaus II. requisitus tamen assensus Clericorum Cardinalium, & inferioris Cleri, ac etiam Populi, & Imperatoris. Jus tamen suffragii Populi Rom. per idem ejusdem Nicolai decretum valde restrictum. *ibid.* num. 51. & 52. pag. 223.
- Cleri, & Populi assensus requisitus in Electione Papæ, exclusus postea fuit ab Alexandro III. (excluso jam pridem Imperatorio assensu) statutumque ab eodem, ut solus ille legitimus haberetur Papa, in quem duæ partes Collegii Cardinalium convenirent. *ibid.* num. 53. pag. 223.

Vide *Sedes Apostolica.*

- Pontificum Rom. Epistolæ Decretales. Vide *Epistola.*
- Pontificum Rom. Bullæ, Decretales, five Constitutiones, ut vim obligandi inducant, quæ conditiones requirantur? *Lib. I. Tit. 2. de Const.* à n. 283. ad 285. p. 180. & 181.
- Pragensi Archiepiscopo, ejusque Sedi, potestatem Legati Apostolici Urbanus V. in perpetuum indultit. *Lib. I. Tit. 30. de Offic. Legati.* num. 11. pag. 330.
- Præceas Hæresiarum Sec. III. tres divinas Personæ in unum confundere tentavit. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret.* num. 16. pag. 495.
- Præbendarum Ecclesiasticarum origo, ex divisione & distributione communium proventuum Ecclesiarum in Clericos illis ministrantes orta: primum aliud non erant, quam sportulæ hebdomadariæ esulentorum, & mensuræ pecuniæ quantitas, quæ pro Graduum inæqualitate distribuabatur ab Episcopo, vel de ejus jussu, inter Clericos. *Lib. III. Tit. 5. de Præbend. & Dign.* n. 5. & 6. p. 59. & 60.
- Ex ipsis Ecclesiæ Præbendis, Infirmi, Peregrini, pauperes, viduæ, & pupilli sustentabantur. *ibid.* num. 7. pag. 60. & 61.
- Præbendæ in Ecclesia Latina quadripartitæ fuerunt inter Episcopum, & Clerum, Ecclesiæ fabricam, & pauperes Sæculo V. *ibid.* num. 8. pag. 62.
- In Ecclesia Orientis hæc quadripartita distributio non observabatur, sed Sæculo V. sicut prioribus sæculis, providentiæ, & caritati Episcopi sollicitudo hæc committebatur. *ibid.* num. 9. pag. 62.
- Prædia nonnulla Ecclesiæ quibusdam Clericis in particulari, vel Monachis, tendenda, & excolenda, ac temporaliter perfruenda, vel etiam ad totum vite tempus, concedebantur; quod contigit ex quo vita communis Clericorum relaxari cepit: Laicis quoque interdum ad vitam concedebantur. *ibid.* à n. 10. ad 12. p. 63. & 64.
- Præbendarum quadripartita distributio servanda, injuncta adhuc fuit Sæculo VIII. à Gregorio II. Prædicatoribus, quos in Bavariam ablegavit. *ibid.* n. 11. pag. 63.
- Prædia, seu agri Ecclesiæ, qui particularibus Clericis concedi ceperunt Sæculo VI. & sequentibus, pro rata suorum stipendiorum considerati, & assignati fuerunt, seu loco Præbendarum: pari modo portio consignata Xenodochiis, & Ecclesiæ fabricis; atque adeo independentes à distributione, & cura Episcopali. *ibid.* num. 13. pag. 65.
- Præcepta naturali jure aliquid prohibentia, quando sint dispensabilia, aut desinant esse talia? *Lib. IV. Tit. 1. de Sponsal. & Matrim.* num. 77. pag. 325. & seqq.
- Prædestinationorum hæresis, Pelagianorum erroribus ex diametro opposita, à pluribus Conciliis damnata fuit Sæculo V. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret.* n. 18. pag. 413.
- Prædicatorum Ordo. Vide *S. Dominicus.*
- Præmonstratensium Canonicorum Regularium Institutum, sub Regula S. Augustini à S. Norberto conditum, à pluribus Rom. Pontificibus approbatum. Ex hujus Constitutionibus maximam partem sibi adoptavit Ordo Prædicatorum. *Lib. III. Tit. 35. de Statu Monachor. & Can. Regul.* num. 22. pag. 188.
- Præpositi nomen, & officium, à Monasteriis ad Capitula secularia traductum, merum erat officium ad nutum Episcopi amobile. Ejus memoria jam reperitur Sæculo VI. Dum vita communis Canonicorum viguit, idem erat Præpositus, ac Archidiaconus, munia pariter eadem. Hæc autem officia tunc in unum conjuncta, postea sejuncta fuere; ut penes Præpositum esset jurisdictionis in corpus Capituli; penes Archidiaconum autem prisca in alios omnes totius Diocesis Clericos autoritas. *Lib. III. Tit. 5. de Præb. & Dign.* n. 19. ad 21. pag. 70. & 71.

- Præbyteratus olim in utraque Ecclesia, Græca, & Latina, per manus Episcopi, & Sacerdotum adstantium conferebatur; non autem per traditionem Patenæ cum Hostia, & Calicis cum vino. *Lib. I. Tit. 11. de Tempor. Ordin. & qualit. Ordin. num. 16.* pag. 279.
- Præbyterorum *Unctio in manibus*, adhiberi solita cum ordinantur, apud Græcos non est in usu: apud Latinos autem Sæculo IX. adhuc etiam ignota. *ibidem. num. 20.* pag. 280.
- Præbyterorum functiones, quæ? Licet in eorum Ordinatione illarum omnium exercitium simpliciter, & sine restrictione concedatur; tamen per canonicas dispositiones illarum usus restringitur. *ibid. num. 24.* pag. 282.
- Præbyteri Sæculo VIII. & IX. Alba, & Stola superinduti, etiam extra Sacra incedebant. *Lib. III. Tit. 1. de Vita, & Honest. Cler. num. 15.* pag. 7.
- Vide alia verb. *Clericus, Continentia.*
- Primatis* nomen in primis Ecclesiæ Sæculis varie sumptum fuit: vel pro significando Patriarcha, vel Exarcho; vel etiam Metropolitanis; ipsamque Jus Metropolitanicum *Primatus* quoque dicebatur. Postea in Occidente restrictum fuit ad eos, qui pluribus præerant Metropolitanis; quod tamen nomen, & autoritas nulli obtigit, nisi cui Romanus Pontifex vires suas delegaret. Alii Primates dicebantur, qui nullos supra se haberent Metropolitanos, sed Romano Pontifici immediate subiciebantur. *Lib. I. Tit. 6. de Elect. & Elect. potest. num. 6.* pag. 104.
- Præmierus, alias Præmierus, is erat, cui præcipue incumbebat ordinatio divinum officiorum, unde primus in Clericorum Ordine censebatur: alio nomine dicebatur Præcentor, vel Cantor. Notum horum officium in Ecclesiâ Sæculo VI. *Lib. I. Tit. 25. de Officio Præmier. &c. à num. 1. ad 3.* pag. 314.
- Licet Præmieriorum munus proprie spectaret ad Archidiaconos, tamen ob negotiorum molem, quibus præmebantur, in illos refova fuit immediata Clericorum cura, & superintendencia officiorum ipsorum, rerumque disponendarum. Communiter ex Collegio Subdiaconorum eligebantur; Romæ vero ex Diaconorum Collegio. *ibid. num. 4. & 5.* pag. 314.
- Præmixta frugum, eo modo quo Decimæ, Clero obvenerunt. Vide verb. *Decimæ.*
- Præscilianitarum hæresis Sæculo IV. Authore Præsciliano Hispano, à pluribus Hispanie Conciliis damnata est. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. n. 17.* pag. 409. & 410.
- Privilegium, si vitio Privilegiati in pernicem ejusdem vertatur, jure eidem auferri potest. *Lib. Tit. 6. de Elect. & Elect. pot. num. 17.* pag. 227.
- Proclamationes Sponsaliorum, præmissæ ad solemnitatem Matrimonii. Vide *Sponsalia, Prodatarius. Vide Datarium.*
- Profectio Religiosa. Vide verb. *Monachus.*
- Pronubus, seu Paranympus, quæ munita gerebat in Matrimonii celebratione? *Lib. IV. Tit. 1. de Sponsal. & Matrim. num. 71. & 72.* pag. 320. & 321.
- Protestantium Hæreticorum Pastores quomodo eligantur ad Pastoratus, vel Parochias regendas? *Lib. I. Tit. 6. de Elect. & Elect. pot. num. 33.* pag. 213.
- Differentia discendi, & sciendi Doctorem Protestantium, & Doctorem Catholicorum, quam disparas causet effectus? *Lib. IV. Tit. 1. de Sponsal. & Matrim. num. 36.* pag. 286.
- Psalmista, id est, Cantor, apud Græcos, idem erat, qui & Lector, & unus ex septem Ecclesiæ ordinibus. Apud Latinos vero Psalmistatus non est, nec fuit Ordo. *Lib. I. Tit. 11. de Tempor. Ordin. & qualit. Ordin. num. 6.* pag. 274.
- Pæbli.

Publicæ Honestatis Impedimentum Matrimonii. Vide *Impedimentum.*

Purgatorium existere, & animas ibi deventas vivorum Fidelium precibus, oblationibus, & Sacrificiis juvari; jugis, & constans fuit Ecclesiæ sensus. *Lib. III. Tit. 28. de Sepultur. à num. 21. ad 38.* à pag. 100. ad 108.

Q

Quænellius (Paschasius) Præbyter Congregationis Oratorii Gallicani; plures errores circa gratiam, & liberum arbitrium, Jansenii erroribus affines; invenit, quos Clemens XI. per Bullam *Unigenitus*, condemnavit: quæ cum universaliter ab Ecclesiâ recepta sit, licet fas esset à sententia Romani Pontificis ad universale Concilium appellare; non tamen licet à definitione Ecclesiæ, quæ tacite eam approbavit. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 26.* pag. 455.

Quietistæ. Vide *Michael Molinos.*

R

Raptus est abductio vi, vel dolo puellæ à domo Parentum, seu Tutorum, ipsi invitis ut ducatur in Matrimonium, vel alia libido impleatur. Ecclesiâ jam Sæculo IV. atque etiam Civiles Leges interdixerant Matrimonium inter Raptorem, & Raptam, etsi hæc Parentibus restituta esset, ac sponte in Matrimonium consentiret. *Lib. IV. Tit. 1. de Sponsal. & Matrim. num. 156. & 157.* pag. 357.

Hoc impedimentum, quod sane erat dirimens, post Sæculum IX. totaliter relexatum fuit, & validum reputatum Matrimonium, modo consensus sustulit, & impedimentum Raptus postliminio restituit, cum limitatione tamen, ita ut Matrimonium inter Raptorem, & Raptam sit nullum, quamdiu Rapta est in potestate Raptoris: (quod antea validum erat jure Decretalium) validum vero sit, si Rapta in libertate constituta, consentire velit. Quod vetustiores leges, & Canones etiam prohibebant. *ibid. num. 158. & 159.* pag. 358.

Raymundus Lullus Majoricensis, edoctus à Christo, ut aliqui dicunt, vel à malo Dæmone, ut alii putant, viginti Libros edidit Catalano idiomate, in quibus errores plures deprehensi sunt, alii circa Deum, & Sanctissimam Trinitatem, alii circa B. V. Mariam, alii circa peccata, circa gratiam, virtutes, & Sacramenta. Hos damnasse Gregorium XI. dicunt plurimi; alii subreptitium censent Diploma Gregorii. Utramque, Raymundus Hæreticus non fuit, cum Sedis Apostolicæ Judicio libros subjecerit. *Lib. V. Tit. 7. de Hæret. num. 24.* pag. 434.

Raymundus Lullus de Tarrega, qui & Neophitus dictus, ex Hebræorum Rabbino Christianus factus, ac Religionis Schema induens Sæculo XIV. scripsit Libros, De Invocatione Dæmonum, de Secretis Naturæ, de Alchimia, multis erroribus aspersos, & execrandis blasphemis; nempe, Sectam Mahometis esse æque Catholicam, ac Fidem Jesu-Christi, aliaque ejusdem farinae prava dogmata. Dam-natus à Gregorio XI. *ibid. num. eod. 24.* pag. 434.

S. Raymundus à Peñafort Ord. Præd. jussu Gregorii IX. Constitutiones, & Decretales Epistolæ Roman. Pontificum in unum volumen redegit, V. Libris distinctis.